Пролетары ўсіх краін, яднайцеся!

Камуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

№ 95 (7425)

СУБОТА 31 кастрычніка 1942 г.

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

ПРАЧЫТАЎ—ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ

БРАТЫ І СЁСТРЫ! РУСКІЯ, УКРАІНЦЫ, БЕЛАРУСЫ, МАЛДАВАНЕ, ЛІТОЎЦЫ, ЛАТЫШЫ, ЭСТОНЦЫ, КАРЭЛЫ, ЧАСОВА ПАПАЎШЫЯ ПАД ЯРМО НЯМЕЦКА-ФАШЫСЦКІХ НЯГОДНІКАЎ! БЯЗЛІТАСНА ЗНІШЧАЙЦЕ ФАШЫСЦКІХ ЗАХОПНІКАЎ, РАСПАЛЬВАЙЦЕ ПОЛЫМЯ ЎСЕНАРОДНАГА ПАРТЫЗАНСКАГА РУХУ!

(З лозунгаў ЦК ВКП(б) да 25-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай Социялістычнай Рэволюцыі).

ЛОЗУНГІ ЦК ВКП(б)

да 25-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай Социялістычнай Рэволюцыі

1. Няхай жыве 25-я гадавіна Вялікай Кастрычніцкай Социялістычнай Рэволюцыі, якая скінула ўладу імперыялістаў у нашай краіне і абвясціла мір паміж народамі ўсяго свету!

2. Далоў нямецка-фашысцкіх захопнікаў, крывавых прыгнятальнікаў народаў Еўропы, заклятых ворагаў свабодалюбівых народаў усяго свету!

3. Працоўныя Совецкага Саюза! За 25 год совецкай улады вы стварылі магутную социялістычную індустрыяльную і калгасную дзяржаву. Усімі сіламі абараняйце здабыткі сваёй шматгадовай працы!

4. Таварышы чырвонаармейцы, чырвонафлотцы і камандзіры, партызаны і партызанкі! Не шкадуючы свайго жыцця, абараняйце заваёвы Вялікай Кастрычніцкай Социялістычнай Рэволюцыі, свабоду, чэсць і незалежнасць нашай радзімы! Бязлітасна знішчайце гітлераўскіх разбойнікаў!

5. Рабочыя і сяляне, совецкая інтэлігенцыя! Вораг хоча захапіць нашы землі,ператварыць нас у рабоў нямецкіх баронаў. Адстаім сваю радзіму! Усе сілы народа—на разгром ненавіснага ворага!

6. Прывітанне народам Еўропы, якія змагаюцца супроць гітлераўскага імперыялізма! Патрыёты еўрапейскіх краін, узнімайцеся на барацьбу за сваё вызваленне ад фашысцкага іга! Звяргайце гітлераўскую тыранію! Няхай жыве вызваленне Еўропы ад гітлераўскіх людаедаў!

7. Браты прыгнечаныя славяне! Узнімайцеся на свяшчэнную народную вайну супроць гітлераўскіх імперыялістаў—смяротэльных ворагаў славянства! Няхай жыве баявое адзінства славянскіх народаў!

8. Няхай жыве баявы саюз узброеных сіл Совецкага Саюза, Вялікабрытаніі, Злучаных Штатаў Амерыкі і іншых свабодалюбівых народаў, якія вядуць справядлівую вызваленчую вайну супроць нямецка-італьянскага разбойніцкага імперыялізма!

9. Далоў крывавую кліку гітлераўскіх правіцеляў і іх пасобнікаў! Да суровай адказнасці арганізатараў страшэнных зверстваў і крывавых злачынстваў супроць народаў Совецкага Саюза і ўсіх акупіраваных краін Еўропы!

10. За совецкую айчыну ідуць у бой сыны ўсіх народаў Совецкага Саюза. Няхай жыве Чырвоная Армія — армія брацтва і дружбы народаў СССР!

11. Слаўныя абаронцы Сталінграда! З вамі ўвесь совецкі народ. Змагайцеся да апошняй кроплі крыві, бязлітасна граміце, адкідвайце і знішчайце варожыя полчышчы! Няхай жывуць геройныя абаронцы Сталінграда!

12. Гарачае прывітанне геройчным абаронцам Ленінграда! Няхай жывуць ленінградцы, слаўныя патрыёты і патрыёткі нашай радзімы!

13. Доблесныя абаронцы Каўказа! Адстайвайце кожную пядзь роднай зямлі, граміце ненавіснага ворага! Няхай жывуць свабодалюбівыя народы Каўказа!

14. Воіны Чырвонай Арміі! Самы строгі парадак і жалезная дысцыпліна—залог нашай перамогі над ворагам. Усямерна ўмацоўвайце дысцыпліну і парадак у нашай арміі!

15. Воіны Чырвонай Арміі! Бязлітасна помсціце нямецка-фашысцкім нягоднікам за разграбленне і разбурэнне нашых гарадоў і вёсак, за гвалты над жанчынамі і дзецьмі, за смерць совецкіх людзей! Кроў за кроў! Смерць за смерць!

16. Пехацінцы Чырвонай Арміі! Стойка абараняйце кожную пядзь роднай зямлі! Знішчайце жывую сілу і тэхніку ворага! Ачышчайце совецкую зямлю ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Няхай жывуць совецкія пехацінцы!

17. Артылерысты і мінамётчыкі Чырвонай Арміі! Магутнымі агнявымі ўдарамі знішчайце жывую сілу і тэхніку ворага! Няхай жывуць совецкія артылерысты і мінамётчыкі!

18. Совецкія лётчыкі—сокалы нашай радзімы! Бязлітасна і смела граміце ворага ў паветры і на зямлі! Няхай жывуць совецкія лётчыкі!

19. Танкісты Чырвонай Арміі! Смела знішчайце ворага! Памнажайце сілу нашай пяхоты ў абароне, дапамагайце нашай пяхоце ў наступленні! Няхай жывуць совецкія танкісты!

20. Кавалерысты Чырвонай Арміі! Доблесныя казакі Дона, Кубані і Тэрака! Смела і рашуча ўрубайцеся ў варожыя войскі! Знішчайце нямецка-фашысцкую погань! Няхай жывуць совецкія конікі!

21. Чырвонафлотцы і камандзіры Ваенна-Марскога Флота! Мацней удары па ворагу! Граміце варожыя караблі і транспарты, бязлітасна знішчайце гітлераўскіх захопнікаў! Няхай жывуць совецкія маракі!

22. Слава Героям Совецкага Саюза і Героям Социялістычнай Працы—лепшым сынам нашай радзімы!

23. Гвардзейцы Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота! З чэсцю нясіце слаўныя гвардзейскія сцягі! Будзьце прыкладам доблесці і адвагі, дысцыпліны і стойкасці ў барацьбе з ворагам! Няхай жыве Совецкая гвардыя!

24. Воіны Чырвонай Арміі! Вывучайце сваю зброю ў дасканаласці, станавіцеся майстрамі сваёй справы, біце па ўпор нямецка-фашысцкіх захопнікаў да поўнага іх знішчэння!

25. Камандзіры Чырвонай Арміі! Няспынна павышайце баявую вывучку вайсковых часцей і злучэнняў, умацоўвайце дысцыпліну і адзінаначалле, вывучайце ў дасканаласці справу ўзаемадзеяння родаў войск, станавіцеся майстрамі ваджэння войск!

26. Няхай жывуць нашы слаўныя пагранічнікі, верныя абаронцы совецкіх граніц!

27. Браты і сёстры! Рускія, украінцы, беларусы, малдаване, літоўцы, латышы, эстонцы, карэлы, часова папаўшыя пад ярмо нямецка-фашысцкіх нягоднікаў! Бязлітасна знішчайце фашысцкіх захопнікаў! Распальвайце полымя ўсенароднага партызанскага руху!

28. Совецкія партызаны і партызанкі! Разбурайце тылы праціўніка, знішчайце яго штабы, разбурайце чыгункі і масты, падпальвайце і ўзрывайце склады і казармы, знішчайце жывую сілу праціўніка, знішчайце прадстаўнікоў нямецкіх улад! З кожным днём узмацняйце ўдары па ворагу!

29. Няхай жыве непарушная дружба народаў нашай краіны!

30. Няхай жыве брацкі саюз рабочых, калгаснікаў і інтэлігенцыі нашай краіны!

31. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі прадпрыемстваў, якія вырабляюць узбраенне і боепрыпасы для фронта! Павялічвайце выпуск вінтовак, аўтаматаў, кулямётаў, мінамётаў, гармат, снарадаў! Усё для фронта, усё для перамогі!

32. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі танкавых заводаў! Давайце Чырвонай Арміі больш баявых машын! Чым больш танкаў—тым бліжэй час перамогі над ворагам!

33. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі авіяцыйных заводаў! Павялічвайце выпуск баявых машын, давайце больш знішчальнікаў, штурмавікоў, бамбардыроўшчыкаў для Чырвонай Арміі!

34. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі нафтавай прамысловасці! Павялічвайце здабычу нафты! Дадзім фронту і прамысловасці больш гаручага!

35. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі вугальнай прамысловасці! Ад вас залежыць бесперабойная работа транспарта і прамысловасці. Павялічвайце здабычу вугалю, забяспечвайце паліваў усе патрэбы фронта і тыла!

36. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі металургічных заводаў! Больш метала для танкаў, самалётаў, гармат, кулямётаў, снарадаў!

37. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі маторабудаўнічай прамысловасці! Сучасная вайна ёсць вайна матораў. Павялічвайце вытворчасць матораў для самалётаў, танкаў, аўтамабіляў, караблёў!

38. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі лёгкай і тэкстыльнай прамысловасці! З дня ў дзень павялічвайце вытворчасць абмундзіравання для Чырвонай Арміі і тавараў шырокага спажывання для насельніцтва!

39. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі харчовай прамысловасці! Усё больш павялічвайце вытворчасць прадуктаў харчавання для фронта і для забеспячэння насельніцтва!

40. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі мясцовай прамысловасці! Больш ініцыятывы ў скарыстанні мясцовых рэсурсаў, павялічвайце выпуск тавараў для насельніцтва і Чырвонай Арміі!

41. Работнікі чыгуначнага транспарта! Хутчэй прапускайце паязды! Змагайцеся за бесперабойную, дакладную работу чыгунак!

42. Работнікі марскога і рачнога транспарта! Павялічвайце перавозкі грузаў для фронта і для народнай гаспадаркі!

43. Працоўныя Совецкай краіны! Эканомія ва ўсім—закон ваеннага часу. Беражліва расходуйце дзяржаўныя сродкі, эканомце паліва, сыравіну, электраэнергію.

44. Калгаснікі і калгасніцы, рабочыя і работніцы соўгасаў! Давайце фронту і краіне больш харчавання і сыравіны для прамысловасці! Аддайце ўсе сілы на падтрымку фронта, на разгром ворага! Усё для фронта!

45. Совецкая інтэлігенцыя! Работнікі совецкіх устаноў, інжынеры, настаўнікі, аграномы, урачы, работнікі навукі, мастацтва і літаратуры! Аддадзім усе сілы і веды справе барацьбы з нямецка-фашысцкімі прыгнятальнікамі!

46. Працоўныя Совецкага Саюза! Умацоўвайце дысцыпліну на вытворчасці! Жалезная дысцыпліна і арганізаванасць — залог нашай перамогі над ворагам!

47. Совецкія жанчыны! Авалодвайце мужчынскімі прафесіямі, замяняйце мужчын, якія пайшлі на фронт! Вывучайце справу супрацьпаветранай і супрацьхімічнай абароны, санітарную справу, сувязь! Усе сілы на барацьбу з нямецкімі захопнікамі!

48. Усеагульнае ваеннае абучэнне грамадзян і грамадзянак СССР умацоўвае нашу абарону. Совецкія патрыёты і патрыёткі! Вывучайце ваенную справу! Будзьце ўмелымі абаронцамі радзімы!

49. «Асноўнай якасцю совецкіх людзей павінна быць храбрасць, адвага, няведанне страху ў барацьбе, гатоўнасць змагацца разам з народам супроць ворагаў нашай радзімы» (Сталін).

50. Комуністы і комсамольцы! Будзьце ў першых радах барацьбітоў супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў!

51. Няхай жыве наша слаўная радзіма, яе свабода, яе незалежнасць!

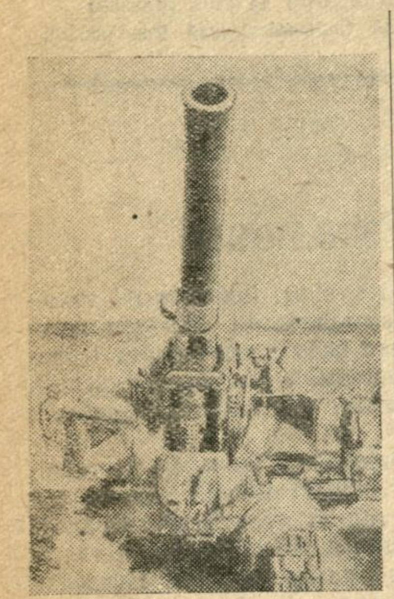
52. Няхай жыве Усесаюзная Комуністычная партыя большэвікоў, партыя Леніна—Сталіна—арганізатар барацьбы за перамогу над нямецка-фашысцкімі захопнікамі!

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ
УСЕСАЮЗНАЙ КОМУНІСТЫЧНАЙ
ПАРТЫІ (большэвікоў).

Далоў нямецка-фашысцкіх захопнікаў, крывавых прыгнятальнікаў народаў Еўропы, заклятых ворагаў свабодалюбівых народаў усяго свету!

(З лозунгаў ЦК ВКП(б) да 25-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай Соцыялістычнай Рэволюцыі).

На фронтах Айчыннай вайны

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ (ЗАХОДНІ ФРОНТ). Цяжкая гармата вядзе агонь па варожых умацаваннях.

НАШЫ БАЙЦЫ УТРЫМАЛІ СВАЕ ПАЗІЦЫІ

Паўночна-заходней Сталінграда, у раёне населенага пункта, занятага на-днях нашай часцю, праціўнік зноў прадпрыняў 8 атак. Нашы байцы ўтрымалі свае пазіцыі. Совецкія воіны ружэйна-кулямётным агнём знішчылі да 850 румынскіх салдат і афіцэраў.

АТАКІ ПРАЦІЎНІКА АДБІТЫ

На адным з участкаў Паўночна-Заходняга фронта нашы часці адбілі атаку праціўніка сілаю да двух батальёнаў пяхоты з 10 танкамі. Праз некалькі гадзін гітлераўцы кінулі ў атаку полк пяхоты пры падтрымцы 15 танкаў і авіяцыі. Атака зноў была адбіта. Знішчана 11 нямецкіх танкаў і збіта 5 самалётаў праціўніка.

У РАЁНЕ СТАЛІНГРАДА

Нашы войскі вялі ўпорныя баі з пяхотай і танкамі праціўніка. Нашы байцы адбілі атакі гітлераўцаў. Толькі на адным участку праціўніку ўдалося прасунуцца на 100—200 метраў. Рота нямецкай пяхоты, якая ўварвалася на паўднёва-заходнюю ўскраіну аднаго з заводаў, была поўнасцю знішчана. У выніку баёў праціўнік панёс вялікія страты. Знішчана звыш 900 нямецкіх салдат і афіцэраў.

ПАЛЕПШЫЛІ СВАЕ ПАЗІЦЫІ

Усходней Новарасійска байцы Н-скай часці, атакаваўшы праціўніка, прасунуліся наперад і палепшылі свае пазіцыі. У ходзе гэтай аперацыі захоплена 9 нямецкіх кулямётаў, 50 аўтаматаў, звыш 1.000 вінтовак і вялікая колькасць боепрыпасаў.

НАША ЧАСЦЬ ПРАСУНУЛАСЯ НАПЕРАД

Паўночна-ўсходней Туапсе наша часць атакавала праціўніка, прасунулася наперад і знішчыла да роты нямецкіх салдат і афіцэраў. Захоплены ў палон салдаты 1-га нямецкага асобнага высокагорнага батальёна паведамілі, што батальён, які меў у сваім саставе да 1.400 салдат і афіцэраў, страціў у апошніх баях забітымі і параненымі каля 1.000 чалавек.

НА ЛЕНІНГРАДСКІМ ФРОНЦЕ

Дзеяннямі нашых падраздзяленняў за два дні знішчана да 400 варожых салдат і афіцэраў, разбіты 3 супроцьтанкавых гарматы і 8 станковых кулямётаў. Снайперамі адной з часцей флота за адзін дзень знішчана 48 гітлераўцаў.

БАЯВАЯ ПАДРЫХТОЎКА Ў РЭЗЕРВНЫХ ЧАСЦЯХ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ. У падраздзяленні тав. Алёшына заняткі па тапаграфіі праводзіць курсант А. Н. Давыдоў. НА ЗДЫМКУ: На ўроку тапаграфіі.

ЦЭПАМ ПА ЧЭРАПУ

Наша вёска стаіць між лесу, далёка ад шляху, ад раённага цэнтра. Але і сюды прышоў вораг са сваім д'ябальскім «новым парадкам». Паводле гэтага «парадку» нас хочуць зрабіць нямецкімі парабкамі, жабракамі. Акупанты аграбілі, абадралі людзей, як ліпку. Ні хлеба, ні солі. Ні стравы, ні скваркі. Людзі з голаду пачалі выміраць. Ледзь новага ўраджаю дачакаліся. Распачалі абмалот, а нямецкія пражоры тут як тут. Хапаюць намалочанае дабро і грузяць на машыны, адпраўляюць у Германію.

У піліпавым гумне ляжала куча жыта. Збожжа было наша, калектыўнае, пяцерых гаспадароў.

Да гумна пад'ехаў нямецкі грузавік. Падыходзяць два паліцэйскія і немец. Бачаць — збажына на таку. Вочы загарэліся ў фашысцкіх грабежнікаў. Немец загадаў:

— Насыпаць!

Паліцэйскія з мяшкамі палезлі да кучы. Піліп заступіў ім дарогу:

— Ты яго сеяў?

У позірку Піліпа было столькі рашучасці і гневу, што паліцэйскія падаліся назад.

— Насыпаць! — паўтарыў немец.

Тут мы не сцярпелі. Пятрусь схапіў лапату і паласнуў немца па галаве, а мы давай малаціць паліцэйскіх цапамі. Тут ім і крышка.

З разбойнікам інакш нельга. Ён у цябе цягне апошні кавалак з рук, а ты адарві яго галаву і сабакам кінь.

Калгаснікі: **Іван, Пятрусь, Раман, Піліп, Кастусь.**

Клімавіцкі раён.

СПАТРЭБІЛАСЯ

Гэта было летась у пачатку касавіцы. Недалёка ад нашай вёскі разгарэўся бой. Немцы лезлі да важнага шляху, а нашы байцы стрымлівалі іх, білі напавал.

Калі заціх бой, мы пайшлі дакашваць лугавіну. У кустах убачылі многа ўсялякай зброі.

— Давай, — кажу, —схаваем гэтыя цацкі. Спатрэбяцца.

І спатрэбіліся. Як толькі мы даведаліся, што ў нашым лесе партызанскі лагер, мы з Ахрэмам пайшлі туды.

— У нас,—кажам,—зброя. Вінтоўкі, кулямёт і яшчэ нейкія стрэльбы з калёсікамі. Толькі ёсць загана: большасць зброі—нямецкая.

— Гэта нішто, калі нямецкая. Давайце толькі паболей, — адказаў камандзір атрада і паслаў партызан, каб даставілі зброю ў атрад.

— Дзе-ж стрэльбы з калёсікамі? — пацікавіліся партызаны.

Мы паказалі гэтыя куртатыя, цяжкія стрэльбы. Партызаны засмяяліся:

— Гэта-ж аўтаматы. Наша айчынная зброя.

Так мы дапамаглі партызанскаму атраду набыць зброю, каб біць немцаў.

Калгаснікі: **Андрэй Я., Ахрэм Ш.**

Уздзенскі раён.

Ці рыхтуюцца немцы да зімовай ваеннай кампаніі на совецка-германскім фронце

(З выступлення Г. Аляксандрава на сходзе сормаўскіх рабочых)

Вядома, што немцы, пачынаючы вайну супроць Совецкага Саюза, разлічвалі скончыць яе ў кароткі тэрмін. Яны не рыхтаваліся ваяваць зімою 1941—42 г. Мужнае, гераічнае супраціўленне Чырвонай Арміі перавярнула, зламала разлікі гітлераўцаў, вымусіла іх уступіць непадрыхтаванымі ў мінулую зімовую ваенную кампанію. Мінулай зімой Чырвоная Армія нанесла рад сур'ёзных удараў па варожай арміі. Імкнучыся зрабіць урокі з зімовых баёў на совецка-германскім фронце, немцы вясною гэтага года згуртавалі ў вялікі ўдарны кулак усе асноўныя свае войскі і рэзервы, падцягнулі для баёў сваю вялікую сучасную ваенную тэхніку і, баючыся распылення сіл, кінулі гэты ўзброены кулак на Поўдзень і Дон. Сабраўшы на адным участку фронта вялікія сілы, гітлераўцы меркавалі адным ударам закончыць першую частку летняй кампаніі 1942 г., захапіць увесь Совецкі Поўдзень да Сталінграда ўключна, каб затым перакінуць свае войскі для вырашэння другой, яшчэ больш сур'ёзнай задачы — заваявання Масквы і ўсіх цэнтральных прамысловых раёнаў Совецкай дзяржавы, якія прылягаюць да яе. План складаўся з такім разлікам, каб летам 1942 г. зрабіць тое, чаго не ўдалося дабіцца летам 1941 г., гэта значыць змяць і знішчыць Чырвоную Армію, падарваць ваенна-эканамічную і палітычную магутнасць Совецкай дзяржавы і закончыць вайну ў летнія месяцы 1942 г. у сваю карысць.

Але жыццё горка пасмяялася з гітлераўскіх дурняў. У гэтым годзе наступленне немцаў, не гледзячы на тое, што яны кінулі ўсю сваю шматмільённую армію на адзін з участкаў фронта, разгарнулася з меншым поспехам, чым у мінулым годзе, а страты германскай арміі ў многа разоў павялічыліся. І вось цяпер, калі стаў відавочным правал планаў камандавання нямецкай арміі, распрацаваных ім на лета 1942 г., немцы паспешна вымушаны перайсці ад выхвалебных апавяшчэнняў аб заканчэнні ваеннай кампаніі на Усходзе ў 1942 г. да баязлівых і сарамлівых заклікаў да германскага насельніцтва аб зборы цёплых рэчаў для нямецкай арміі, бо маюць быць цяжкія зімовыя баі, у якіх часовы поспех немцаў можа змяніцца найцяжэйшымі іх паражэннямі.

Аб паспешнай падрыхтоўцы немцаў да зімы гавораць не толькі апошняе выступленне Гітлера, якое звернута да нямецкага насельніцтва ў сувязі з пачаткам новай кампаніі «зімовай дапамогі», у якім гэты нягоднік, што вынішчыў мільёны і мільёны людзей у Еўропе, вымушаны быў прызнацца, што на Усходзе «ў гэтай самай гіганцкай барацьбе з усіх часоў германскія салдаты прыносяць найцяжэйшыя ахвяры, якія вельмі цяжка сабе ўявіць». Аб гэтым гаворыць і другі факт. Тое, чаго не асмеліўся сказаць Гітлер, выбалбатаў Гебельс, які надрукаваў у тыднёвым часопісу «Дас рэйх» артыкул «На крутым уздыме». Гэты дэмагог і брахун імкнецца яшчэ раз ашукаць нямецкае насельніцтва, якое прагне міру. Ён «даказвае», што «пытанне аб тым, як доўга будзе ісці вайна, не мае сур'ёзнага значэння. Гісторыя вучыць нас, што вайна, не гледзячы на чаканне хутчэйшага яе заканчэння, вялася доўгі час».

Чаму-ж Гітлер і яго зграя так няўпэўнена і сарамліва гавораць аб зімовай кампаніі на Усходзе, якая надыходзіць? Гэта зусім зразумела. Мінулай зімой немцам на совецка-германскім фронце былі нанесены ўдары вялікай сілы, якія пахіснулі ваенную магутнасць гітлераўскай Германіі. Зіма гэтага года не нясе немцам нічога добрага. Гэта асабліва ясна адчуваюць нямецкія салдаты.

Вось некаторыя вытрымкі з паказанняў і дзённікаў палонных нямецкіх салдат.

Вежавы стралок ваенна-паветраных сіл германскай арміі Герберт Рытэр заяўляе: «Усе гавораць, што другой зімы мы не зможам вытрымаць. Калі вайны не скончым у гэтым годзе да зімы, то другая зіма ў Расіі будзе велізарным ударам для Германіі».

Палонны нямецкі радыс- обер-ефрэйтар 9-й батар- 4-га дывізіёна 377-га ар- палка 377-й нямецкай п- хотнай дывізіі Канрад М- зеберг расказвае: «Усе са- даты баяцца зімы. У нас батарэі ёсць 5—6 чалаве- якія перажылі мінулую зі-

КАМАНДЗІР ЭСКАДРЫЛЛІ ПРАКОП АСІПЕНКА

Пракопу Асіпенка 39 год. Ён прайшоў вялікую і суровую школу жыцця. У пачатку ён быў пагранічнікам, служыў радавым байцом, потым стаў малодшым камандзірам, а пазней памочнікам

камандзіра заставы. У 1934 годзе стаў лётчыкам, але граніцы не пакідаў, служыў у радах пагранічнай авіяцыі.

Сын беларускага селяніна, Пракоп Асіпенка зараз маёр, камандзір бамбардыровачнай эскадрыллі.

Аб сваіх баявых справах маёр расказвае скупа.

— Ну, што расказваць?.. Ну, лятаю, б'ю немцаў.

А, між іншым, маёру ёсць аб чым расказаць. За час айчыннай вайны ён зрабіў 70 баявых вылетаў. Лятае маёр добра, па-майстэрску, пры любых умовах надвор'я. У свой час, як ён расказвае, ён быў у групе паветраных «ахвотнікаў». Яны дзейнічалі пераважна ў дрэннае надвор'е, сачылі ворага і знішчалі яго.

Рабіць гэта, зразумела, было нялёгка. Тым больш, што «ахвотнікі» лятала на самалётах старога тыпу, у адзіночку, без прыкрыцця знішчальнікаў.

Маёр Асіпенка лятаў многа і заўсёды быў пераможцам.

Камандаванне даручыла яму разведаць і затрымаць танкавую калону ворага, якая рухалася да горада Д. Надвор'е было дрэннае. Імжыў дождж. Воблачнасць была на вышыні 200—300 метраў. Але сталінскі сокал Пракоп Асіпенка перамог нягоды і ўвесь бомбавы груз скінуў на танкавую калону ворага. Тры фашысцкія знішчальнікі спрабавалі атакаваць маёра, але Асіпенка хітра абышоў іх. Майстэрскім манеўрам ён увёў машыну ў воблачнасць і вярнуўся на сваю базу.

— У нашай эскадрыллі,—гаворыць Асіпенка,—многа добрых лётчыкаў. Яны лятаюць выдатна, метка б'юць нямецкіх акупантаў.

Усе гэтыя выдатныя лётчыкі—выхаванцы маёра. Сярод іх лейтэнант Цішын — яшчэ нядаўна радавы лётчык, а зараз камандзір звяна; старшы сержант Раюк, лейтэнант Лобцаў. Усіх іх у строй паветраных байцоў увёў камандзір эскадрыллі.

У сваіх падначаленых маёр Асіпенка выхаваў непахісную стойкасць і бясстрашша, напорыстую волю да перамогі.

— За сваім камандзірам, — гавораць лётчыкі,—мы гатовы ісці хоць у агонь.

Маёр смела глядзіць у вочы небяспецы. Аднойчы ў часе паветранага штурму вялікага скопішча аўтамашын і артылерыі ворага ў пункце П. на дзевятку совецкіх бамбардыроўшчыкаў напалі 20 нямецкіх «МЕ-109». Праціўнік хацеў разбіць строй совецкіх машын і знішчыць іх па адной, але, як ні лютавалі нямецкія лётчыкі, іх намеры не ўдаліся. Сталінскія сокалы шчыльна самкнулі строй, адбілі ўсе атакі ворага, трапна білі ў цэль і збілі двух сцярвятнікаў.

Эскадрылля, якой камандуе Пракоп Асіпенка, — лепшая ў Н-скім злучэнні. На галовы фашыстаў лётчыкі эскадрыллі скінулі за мінулы месяц тысячы кілограмаў бомб. Яны разбурылі дзесяткі агнявых кропак ворага, знішчылі многа артылерыйскіх і мінамётных батарэй, сотні нямецкіх салдат і афіцэраў. За два месяцы лётчыкі эскадрыллі ў паветраных схватках збілі 7 і падбілі 8 фашысцкіх знішчальнікаў. Звяно лейтэнанта Цішына знішчыла 5 варожых машын.

Совецкі ўрад высока ацаніў баявыя справы маёра Пракопа Дзімітрыевіча Асіпенка: ён узнагароджан ордэнам Чырвонага Сцягу.

С. КУЦАЕЎ.

на Усходнім фронце. Яны вельмі многа расказвалі аб жахах зімы. Расказвалі, што яны па два-тры разы пакідалі ўсе гарматы сваёй батарэі, каб толькі выратавацца самім».

Палонны обер - ефрэйтар штабной роты 328-га палка 227-й нямецкай пяхотнай дывізіі Вільгельм Крэйдт заявіў: «Салдаты гавораць, калі нам яшчэ раз зімаваць у Расіі, то можна ўжо загадзя выбраць сабе месца на могілках».

Палонны обер - ефрэйтар 2-й роты 45-га сапёрнага батальёна германскай арміі Яўгені Вернер гаворыць: «Нам, якія правялі зіму на фронце, усё невыказна надакучыла. Настрой вельмі дрэнны. Салдаты заўсёды пытаюць: калі-ж скончыцца гэта свінства? Калі да зімы нямецкая армія не пераможа, ёй давядзецца адступаць, а гэта будзе яшчэ горш, чым у мінулым годзе».

Нямецкі афіцэр - артылерыст Ганс Лудт піша ў сваім дзённіку: «Людзі расказваюць тут самыя жахлівыя рэчы пра зімовую кампанію. Дзівішся, як гэта наогул можна было вытрымаць... Людзі і цяпер яшчэ не могуць пазбавіцца ад гэтага жаху».

Цяпер, калі мінула больш за 16 месяцаў з моманту пачатку так званага «ўсходняга паходу», гітлераўцы не бяруцца больш вызначаць тэрміны заканчэння вайны і вымушаны рыхтавацца да яшчэ адной зімовай кампаніі, збіраючы цёплыя рэчы ў Германіі, гвалтоўна адбіраючы іх у насельніцтва акупіраваных краін. Значыць, немцы сапраўды пачалі падрыхтоўку да зімовай ваеннай кампаніі на совецка-германскім фронце. Але гэта падрыхтоўка гаворыць аб яшчэ адной сур'ёзнай памылцы ў разліках камандавання гітлераўскай арміі ў адносінах тэрмінаў і цяжкасцей вядзення вайны, а таксама аб тым, што вайна паступова пераходзіць у фазу, якая не можа абяцаць немцам нічога добрага.

ДА 60-ГАДОВАГА ЮБІЛЕЮ ЯКУБА КОЛАСА

3-га лістапада совецкая грамадскасць адзначае 60-годдзе з дня нараджэння народнага паэта БССР акадэміка Якуба Коласа.

Пачынаючы з першых сваіх твораў, якія адносяцца да 1906 года, Якуб Колас выражаў інтарэсы самых дэмакратычных мас беларускага сялянства, яго творы прысвечаны соцыяльнаму і нацыянальнаму вызваленню свайго народа. Разам з Янкам Купалам Якуб Колас быў аснавальнікам новай беларускай літаратуры. Ён вельмі многа зрабіў і робіць у галіне далейшага развіцця беларускай літаратурнай мовы.

Творчы талент паэта найбольш поўна раскрыўся пасля вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі, у выніку якой беларускі народ упершыню ў гісторыі стварыў сваю дзяржаўнасць, і ярка расцвілі яго нацыянальныя культура і мастацтва.

Якуб Колас з'яўляецца і паэтам і празаікам. Да найбольш вялікіх празаічных твораў адносяцца зборнікі апавяданняў «Казкі жыцця», «На рубяжы», «У цiхай вадзе», аповесці «У палескай глушы», «У глыбі Палесся», «На прасторах жыцця», «Адшчапенец» і «Дрыгва». Якуб Колас напісаў выдатныя паэтычныя творы—вялікую паэму «Новая зямля», якая з'яўляецца эпапеяй жыцця цэлага сялянскага пакалення, паэму «Сымон Музыка» і рад іншых паэм і вершаў.

Паэт актыўна ўдзельнічае ў грамадскім жыцці краіны. Ён дэпутат Вярхоўнага Совета БССР і віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук БССР. Вялікія яго заслугі і ў справе вырошчвання і выхавання маладых літаратурных талентаў.

З першых дзён Айчыннай вайны Якуб Колас уключыўся ў актыўную барацьбу супроць крывавых нямецка-фашысцкіх захопнікаў. За гэты час ён напісаў многа вершаў, якія прасякнуты агністай нянавісцю да крывавых гітлераўцаў. Зараз паэт працуе над вялікай аповесцю, прысвечанай барацьбе беларускіх партызан супроць подлых нямецкіх акупантаў. Паэт часта выступае з публіцыстычнымі артыкуламі супроць гітлераўскага «новага парадку», які нясе беларускаму народу смерць і рабства.

У чэсць юбіляра 3 лістапада ў Ташкенце адбудзецца ўрачыстае паседжанне прэзідыума Акадэміі навук БССР з удзелам прадстаўнікоў беларускіх урадавых і грамадскіх арганізацый. У Маскве адбудзецца вечар, прысвечаны юбіляру. Падрыхтаваны спецыяльныя радыёперадачы аб жыцці і творчасці Якуба Коласа.

ІГРАЙ, ІГРАЙ, СЫМОН МУЗЫКА!

Якубу Коласу

Над родным Нёманам, пад дубам,
Дзе спаў рыбак пад цвёрдым лубам
І сом гайдаў ягоны сон,—
Стаю і бачу я у думах,—
На скрыпцы грае твой Сымон.

Душа пакорна яго смыку,
І сэрцам спеў яго лаўлю.
Іграй, іграй, Сымон Музыка,
Іграй пра Родную Зямлю!

Я Шляхам Волі і Дрыгвою
Ішоў, каб гора задушыць;
Каб ты напеўнаю струною
Развеяў сум маёй душы;

Каб з песняй гнеўнаю у сэрцы,
Не знаўшы страху і ныцця,
Ісці на бой. Чужынца сцерці;
І мець нам зноў Прастор Жыцця;

Каб зноў шырокім Шляхам Волі
Гады вясёлыя плылі;
І «Неба веснае... таполі...»
Цвілі над намі і гулі;

І песні гулкія з-пад смыка
Ляцелі, гойдалі зару.
Іграй, іграй, Сымон Музыка,
Свайму тварцу і песняру!

Антон БЯЛЕВІЧ.

ВЯЛІКІ ПАЭТ БЕЛАРУСКАГА НАРОДА

Якуб Колас сваёй творчасцю ахоплівае дзве эпохі жыцця беларускага народа: эпоху змагання народа за соцыяльнае і нацыянальнае вызваленне і светлы шлях народа пасля Кастрычніцкай рэволюцыі. Трагедыя беларускага чалавека, які калісьці на сваёй зямлі прымушан быў шукаць для сябе гэтай зямлі, ператварылася ў вызваленчы рэволюцыйны рух народа, які закончыўся рэволюцыяй, і народ вышаў на шырокія прасторы жыцця. Такі змест літаратурнай творчасці народнага паэта.

Уся творчасць вялікага паэта ёсць найглыбейшае адлюстраванне жыцця беларускага народа за некалькі самых бурных і яркіх дзесяцігоддзяў яго гісторыі. Вышаўшы з самых глыбінь народа, Якуб Колас стаў песняром народнай душы. Нездарма ён як паэт і дзеяч узняўся да сваёй дзейнасці на хвалях рэволюцыі 1905 года, калі народныя масы падрыхтоўвалі тое, што адбылося ў 1917 годзе, — вялікі Кастрычнік.

Кожны народ нашай радзімы ішоў да Кастрычніцкай рэволюцыі, да вызвалення ад векавога гнёту і рабства, сваёй нацыянальнай дарогай. Творчасць Якуба Коласа ёсць найдасканалае адлюстраванне гэтага.

Вобразы мілыя
роднага краю...

Гэтыя словы коласавай паэзіі ёсць як-бы азначэнне характару ўсіх створаных ім паэтычных вобразаў і шматлікіх чалавечых літаратурных тыпаў.

Сярод вобразаў усёй беларускай літаратуры, як манумент, узвышаецца трагічны вобраз Міхала з паэмы «Новая Зямля». Чалавек вялікага сумлення і працавітасці, ён марыць аб зямлі, на якой ён не быў-бы парабкам у пана. Доўгія годы ён дамагаецца гэтай новай зямлі і, каб здабыць яе, кладзе сваю працу. Нарэшце ён ужо агараў яе, ён ужо бачыць перад сабой шчаслівыя берагі, да якіх так цяжка і доўга плыў. І гэтае шчасце ў адзін момант стала яму непатрэбным: знясілены жыццём, ён памірае. Можна сказаць, што гэта была нацыянальная беларуская трагедыя дарэволюцыйнага жыцця, калі вялікія абшары нашай зямлі належылі не народу, а панству. Трагедыя Міхала ясна гаварыла, што толькі рэволюцыйным шляхам чалавек можа здабыць сабе права і магчымасць жыць на роднай зямлі.

Багачы і панства,
нашы дабрадзеі,
Мы на суд вас клічам,
каты вы, зладзеі.

Гэта яшчэ ў самыя першыя часы свае творчасці пісаў Якуб Колас. І гэтыя гнеўныя матывы бурным струменем ішлі праз усю яго творчасць.

Мой родны кут,
як ты мне мілы,
Забыць цябе не маю сілы...

Так пачынаецца «Новая Зямля». Мы паглыбляемся ў гэты вялікі твор і самі як-бы пачынаем жыць мілым жыццём у родным кутку, сярод мілых вобразаў роднага краю. І раптам у гэтым нашым абсягу пачынаецца і да канца паэмы даходзіць да страшнай сілы трагедыя Міхала. Не! Патрэбен ачышчальны агонь рэволюцыі, каб родныя з'явы не атручваліся соцыяльнай няпраўдай.

Прасторны шлях,
калі-ж, калі
Ты закрасуеш на зямлі
І злучыш нашы ўсе дарогі?

Сістэма вобразаў паэмы даводзіць нашу думку да дзвярэй у прасторны шлях, у які павінна ўліцца індывідуальная дарога кожнага чалавека з шматмільённай народнай сям'і. Мара аб рэвалюцыі! Мара аб соцыялізме! Мары аб з'еднанні народаў у агульна-чалавечую сям'ю! Нацыянальныя вобразы паэзіі Якуба Коласа выходзяць у свет шырокага інтэрнацыяналізма.

Выдатны празаік і драматург, Якуб Колас стварыў цэлыя плеяды чалавечых вобразаў і тыпаў. Кожны з іх ёсць індывідуальнасць з жывога народнага жыцця.

Пасля Кастрычніка асабліва пладатворна ідзе вялікая праца Якуба Коласа. Галоўныя свае аповесці ён напісаў у гэты час. Імя яго ёсць гордасць народа. Як народны трыбун, ён выявіў і выказаў народную радасць яснай пары Беларускай Совецкай Рэспублікі. Яго слова стала цяпер магутнай зброяй у справе змагання народа супроць ненавісных нямецкіх чужынцаў.

Кузьма ЧОРНЫ.

Па Совецкаму Саюзу

САМАЛЁТЫ ЗВЫШ ПЛАНА

Калектыў самалётабудаўнічага завода, дзе дырэктарам тав. Федзін, уключыўшыся ў прадкастрычніцкае спаборніцтва, выпускае самалёты звыш плана.

ШАХТА ВЫКАНАЛА ГАДАВУЮ ПРАГРАМУ

25 кастрычніка шахта № 10 «Сталінагорсквугалю» (Падмаскоўны басейн) выканала гадавы план здабычы вугалю.

Перадавікі прадкастрычніцкага спаборніцтва тт. Барыскін, Руднеў і Шафігулін штодзённа выконваюць норму на 220—250 процантаў. Яны ўтраіх здабылі звыш плана 104 вагоны вугалю.

ВЫПУСК УЗБРАЕННЯ ПАВЯЛІЧЫЎСЯ

За 25 дзён кастрычніка заводы наркамата ўзбраення павялічылі выпуск прадукцыі для фронта. Павышанымі тэмпамі выконваюць свае заданні артылерыйскія заводы, якімі кіруюць Героі Соцыялістычнай Працы тт. Быхаўскі і Елян. Паспяхова выконваюць план калектывы заводаў стралковага ўзбраення, дзе дырэктарамі тт. Фамін, Агафонаў і Валодзін.

НОВЫ ЦУКРОВЫ ЗАВОД

Магутны цукровы завод пачаў працаваць у Прыморскім краі. Завод перапрацоўвае буракі, якія вырасцілі калгасы Прыморскага края. У першыя-ж дні цукровы завод даў каля 20.000 пудоў высокаякаснага цукру.

У ВЫЗВАЛЕНЫХ РАЁНАХ

У горадзе Зубцове і раённым цэнтры Пагарэлае Гарадзішча, Калінінскай вобласці, пачаліся работы па аднаўленню камунальнай гаспадаркі. На жыллёвае будаўніцтва Зубцоўскаму гарадскому савету адпушчана 160.000 рублёў, Пагарэльскаму райсовету — 110.000.

НОВЫ НАФТАПЕРАГОННЫ ЗАВОД

Закончана будаўніцтва новага нафтаперагоннага завода. Атрымалы першыя тоны нафтапрадукцыі.

НА ВУЛІЦАХ ВЫЗВАЛЕНАЙ СТАНІЦЫ. Калгасніцы частуюць раненых байцоў.

КРЫВАВЫЯ СПРАВЫ АКУПАНТАЎ

МАСАВЫЯ РАССТРЭЛЫ НА БАРЫСАЎШЧЫНЕ

Дзіка лютуюць нямецкія каты на Барысаўшчыне. Агнём і куляй хочуць яны пакарыць свабодалюбівых беларусаў.

У вёску Лісіна прыбылі гітлераўцы. Даведаўшыся аб гэтым, большасць жыхароў схавалася ў лесе. Гэта прывяло катаў у шаленства, і яны ўчынілі крывавую расправу. З дапамогай здрадніка Эгава ўсіх, хто не ўспеў уцячы, фашысцкія найміты выгналі з хат на вуліцу і паставілі ў рад. Іуда Эгаў абыходзіў рады і, як коршун, заглядаў у вочы і гаварыў: «Выходзь». Няшчасных адводзілі па чатыры чалавекі, запіралі ў склеп, а потым расстрэльвалі. Трупы расстраляных фашысцкія галаварэзы складалі ў штабелі, як дровы. Так былі расстраляны 22 чалавекі.

Неўзабаве немцы падпалілі вёску. Жанчыны кінуліся ратаваць набытак, выкідваючы клункі з палаючых хат. Але фашысцкія нягоднікі стралялі ў жанчын і падпальвалі выкінуты з вокнаў скарб.

Акупанты здольны на самыя агідныя правакацыі. У ваколіцах вёскі Звянятка самі немцы адкрылі страляніну, а потым заявілі: «Тут стралялі партызаны, і за гэта трэба спаліць вёску». І спалілі.

Дашчэнту спалены вёскі Лісіна, Бараўляны, Сялец, Будзянічы. Жывёлу, адзежу, усе пажыткі калгаснікаў забралі акупанты. Жыхары вёсак ператвораны ў бяздомных жабракоў.

Але ніколі беларусы не схіляць галавы перад ненавіснымі захопнікамі. «За ўсё адплоцім гадам!»—заяўляюць сяляне, ідучы ў партызанскія атрады.

Г. ШЧАРБАТАЎ.

Барысаўскі раён.
(Наш кар.).

ХРОНІКА

У АКУПІРАВАНАЙ БЕЛАРУСІ

Турэмшчыкі. Дзікія злачынствы чыняць акупанты ў Бягомльскім раёне. У памяшканні былога райсовета яны зрабілі турму. Удзень туды кідаюць дзесяткі совецкіх людзей, а ўночы, пад пакровам цемры, іх вывозяць далёка за пасёлак на расстрэл. Так гітлераўцы ўжо знішчылі звыш 650 чалавек.

★

Прызнанне нямецкага ката. Пры разгроме аднаго нямецкага штаба, партызаны захапілі важны дакумент. Яго склаў для свайго камандавання нейкі ваенны спецыяліст. Дакумент гэты называецца: «Падрабязнае апісанне дзейнасці беларускіх партызан». У ім у пачатку адзначаюцца поспехі нашых партызанскіх атрадаў, а затым гаворыцца літаральна наступнае: «метады барацьбы праціўніка — каварныя. Партызаны прапускаюць галаву вялікай калоны і нечакана адкрываюць агонь з тыла і з добра замаскіраваных укрыццяў. Пагэтаму кожнае падраздзяленне павінна дэтальна ахоўвацца ў паходзе і на прывалах...»

Словам, нямецкі лайдак вучыць сваіх галаварэзаў, як усцерагчыся ад трапных партызанскіх куль. Дарэмна! Нямецкіх салдат усюды сочыць смерць. Партызаны іх б'юць і будуць біць яшчэ мацней.

★

Пагрозы не дапамагаюць. Нядаўна ў Мінску нямецкія ўлады выдалі загад, што «за нявыхад ці спазненне на работу, за ўтрыманне рабочага месца ў гразным становішчы, брак у рабоце, ці невыкананне вытворчых заданняў —рабочыя будуць пакараны смерцю праз павешанне».

Але ніякія пагрозы фашыстаў не дапамагаюць. Беларусы не хочуць працаваць на немцаў і паранейшаму сабатуюць іх загады.

★

Нізкапробная зацея. Атрыманы весткі, што ў радзе месц Беларусі нямецкія захопнікі ствараюць фашысцкія дзіцячыя арганізацыі «маладыя ваўчаняты» і «маладыя арляняты». Гэтая новая нізкапробная зацея людаедаў церпіць яўнае паражэнне. У Смалявіцкім раёне, напрыклад, у такія арганізацыі не пайшоў ні адзін школьнік. Гітлеру не ўдаецца перацягнуць совецкіх дзяцей на свой бок і выхаваць у іх чалавеканянавісніцтва.

ПАРТЫЗАНСКІЯ ЧАСТУШКІ

Хутка Гітлеру магіла,
Хутка Гітлеру капут.
Хай паплачуць афіцэры
Над табою, чорны спрут.

—

Захацелі фрыцы масла,
Шпіку, яек і курэй.
Партызаны іх злавілі, —
Кормяць ворагі чарвей.

—

Гебельс Гітлеру іграе,
Гітлер топча каблукі.
Вам не быць
у Ленінградзе,
Два берлінскія быкі.

ДОЎГ ПЛАЦЯЖОМ КРАСЕН

Днём фашыст сказаў сялянам:
«Шапкі скінуць прада мной!»
Ўноч аддаў ён партызанам
Каску разам з галавой.

У ГЕНЕРАЛЬСКІМ ШТАБЕ

Нямецкі генерал, які камандуе ўмацаваным пунктам Н., як ашпараны, вылецеў са свайго кабінета:

— Афіцэраў ка мне!

Прыбеглі афіцэры.

— Гэта што? — крычаў генерал, тыкаючы ў зубы афіцэрам каляровыя паперкі.

— Не можам ведаць, пане генерал!

Пасля высветлілася, што каляровыя паперкі не што іншае, як совецкія лістоўкі, якія трапілі нават у генеральскі кабінет.

ЗА ГРАНІЦАЙ

РУХ У АНГЛІІ ЗА АДКРЫЦЦЁ ДРУГОГА ФРОНТА

25 кастрычніка ў Лондане адбыўся 50-тысячны мітынг пад лозунгам адкрыцця другога фронта. З прамовамі выступілі многія ўдзельнікі мітынга, у тым ліку члены парламента. Яны заклікалі да шырокіх наступальных дзеянняў саюзнікаў на еўрапейскім кантыненце.

НАСТУПЛЕННЕ АНГЛІЙСКІХ ВОЙСК У ЕГІПЦЕ

На фронтах у Егіпце англійскія войскі прадаўжаюць прасоўвацца наперад. Адбываюцца значныя сутычкі бронетанкавых сіл. Пасля жорсткіх баёў нямецка-італьянскія войскі былі адкінуты з вялікімі для іх стратамі.

Уноч на 27 кастрычніка і ў наступны дзень не спыняліся паветраныя налёты англійскай авіяцыі на варожыя аб'екты. За адзін дзень збіта 18 машын праціўніка і такая-ж колькасць пашкоджана.

ПОСПЕХІ ЮГАСЛАЎСКІХ ПАРТЫЗАН

За апошнія дні разгарнуліся жорсткія баі паміж югаслаўскімі партызанамі і акупантамі. Праціўнік прадпрымае жорсткія атакі, але беспаспяхова.

Партызаны разграмілі ўсташскі гарнізон у вёсцы Благая, забілі і ўзялі ў палон звыш сотні акупантаў. Партызанскія батальёны знішчылі два фашысцкія бронепаязды. Яны зрабілі паспяховы налёт на італьянскую матарызаваную калону і забілі 30 фашыстаў, а многіх захапілі ў палон.

У Славоніі партызаны вызвалілі 122 вёскі, знішчылі 300 варожых салдат і афіцэраў і звыш 100 узялі ў палон.

ПЕРШЫ БОЙ

Прыціх, адпачываў партызанскі лагер.

Ягор А. ляжаў у шалашы і прыслухоўваўся да ляснога шуму. Побач размясціўся Язэп К. і таксама думаў у гэту ціхую і трывожную ноч.

— Язэп! — ціха паклікаў Ягор. — Скажы: страшна першы раз?

— Страшна.

— Яно канешне... —Ягор не закончыў сваю думку і замоўк. Падняўшыся на локаць, ён скруціў папяросу і прыкурыў. Зацягнуўшыся едкім дымам самасаду, ён зноў звярнуўся да Язэпа:

— У засадзе, безумоўна, зручна ўдарыць па фрыцу. А вось у налёце...

— І ў налёце, — перабіў Язэп. —Трэба злосць лютую мець, тады ўсюды зручна.

— Злосці хапае.

Ягор зноў аддаўся сваім думкам, успамінам. Яго хвалявала прадстаячая аперацыя. Ён, дваццацігадовы юнак, першы раз ішоў у бой, ішоў прыняць баявое хрышчэнне.

* * *

Васіль С.—камандзір атрада — падняў людзей. Ён павёў партызан да вёскі З., дзе размясціўся нямецкі гарнізон.

Некалькімі групамі партызаны праніклі ў паселішча. Без адзінага стрэлу ўрываліся яны ў хаты, знішчалі яшчэ сонную немчуру. Толькі там, дзе прачнуліся немцы, чулася татаханне нашых самазарадак і аўтаматаў.

Ягор быў разам з Язэпам. Па іх нечакана ўдарылі вінтовачныя залпы ворага і прымусілі залегчы. Трасіруючыя кулі выляталі з суседняй хаты. Падпоўзшы бліжэй, Ягор з-за скірды дроў швырнуў у хату бутэльку з гаручым. Успыхнула полымя, асвяціўшы чатырох нямецкіх салдат. Стрэл, другі—і двое немцаў, распласталіся ля вакна, двое кінуліся наўцёк. Ягор, як цень, вынырнуў з-за дроў, зваліў і гэтых ударамі штыка.

Ягорам кіравала ўжо не разважлівасць, а сапраўдная ярасць. Мо' ён помсціць за расстрэлянага брата? Мо' за Лідскую МТС, дзе ён працаваў трактарыстам? Мо' за зняважаную чэсць сваёй сястры? Толькі яго сэрца жадала помсты, а палаючыя нянавісцю вочы шукалі немцаў.

Немцы яшчэ знайшліся. Засеўшы ў суседняй хаце, яны абстрэльвалі партызан. Ягор падпоўз да хаты і кінуў у вакно супроцьтанкавую гранату. Ад выбуху рухнулі прасценкі, вылецелі дзверы. Ягор уварваўся ў хату.

— Рукі ўгору, пёс крывавы!

На яго каманду ніхто не адгукнуўся. Сямёра нямецкіх салдат былі скрышаны гранатай.

Паступова бой заціх. Знішчыўшы пяцьдзесят трох немцаў, партызаны пападбралі трафеі і пакінулі вёску. Ягор шагаў цвёрда і ўпэўнена. За плячыма ён нёс трафей: ранец і пару шынеляў, на поясе віселі нямецкія падсумкі.

Побач з Ягорам шагаў Язэп. Ён таксама нёс трафейныя шынелі, курыў нямецкую цыгарку. Пачаставаўшы адной з іх Ягора, ён многазначна запытаў:

— Ну, як?

— Цьфу! Горш самасаду.

— Гэта-ж вядома, — заўважыў Язэп. — Толькі не пра цыгарку я пытаю: страшна было?

— Як бачыш.

— Не дрэнна! — сказаў Язэп. — Знішчыць 11 немцаў у першым баю — гэта выдатна.

С. РОЗУМ.

Полаччына. (Наш кар.).

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.
61700